

Onderwijs-, opvoedings- en ondersteuningsbehoeften formuleren

Voor het concreet formuleren van onderwijs- en opvoedingsbehoeften kunnen een aantal hulpzinnen ondersteuning bieden. Deze worden gebruikt in de fase van verhoogde zorg waarin het zorgteam de behoeften formuleert¹ en in de fase van uitbreiding van zorg waar het CLB-team binnen de integratie- en aanbevelingsfase per gestelde doel de onderwijs-, opvoedings- en ondersteuningsbehoeften bepaalt².

Aan heel wat van deze onderwijsbehoeften wordt reeds tegemoet gekomen binnen de fase van brede basiszorg. Het verschil is dat het in de fasen van verhoogde zorg en uitbreiding van zorg gaat over het vaststellen van wat bepaalde individuele leerlingen specifiek nodig hebben.

Om de onderwijs- en opvoedingsbehoeften van de leerling te verwoorden zijn volgende hulpzinnen te gebruiken: Om het doel ... te behalen, heeft deze leerling nodig:

- instructies die ...
- opdrachten die ...
- leeractiviteiten die ...
- feedback die ...
- een leerkracht die ...
- groepsgenoten die ...
- ouders die ...

De ondersteuningsbehoeften van leerkrachten en ouders, die samengaan met de onderwijsbehoeften van de leerling, kunnen worden verwoord aan de hand van volgende hulpzinnen:

Als leerkracht wil ik bereiken dat ... (doel). Zelf doe ik al ... Verder heb ik nodig:

- registratiemateriaal dat ...
- ondersteuning om niveau aan te passen ...
- attitude en vaardigheid om te zorgen dat ...
- inzichten die ...

---

¹ Zie ADP Verhoogde Zorg 2.3 Onderwijs- opvoedings- en ondersteuningsbehoeften en aanpak bepalen.

² Zie ADP Uitbreiding van Zorg 4.3 Formuleren van onderwijs-, opvoedings-, en ondersteuningsbehoeften en komen tot een overzicht van aanbevelingen

Als ouder wil ik bereiken dat ... (doel). Zelf kan ik al ... Verder heb ik nodig :

- houding/attitudes die
- uitleg over/inzicht in ...
- kennis/begrip van...
- vaardigheden om ...
- leraar, mentor, intern begeleider, zorgcoördinator of leidinggevende die ...
- gezins- of familieleden die ...
- andere kinderen die ...
- hulpverlener uit de jeugdhulp die...

Enkele voorbeelden van mogelijke onderwijs- en opvoedingsbehoeften:

Deze leerling heeft...

instructie nodig die

- op voorhand wordt gegeven;
- verlengd is en waarbij de leerkracht hardop meedenkt en voordoet;
- maximaal twee opdrachten bevat (samengestelde opdracht);
- sterk de visuele kant benut ter compensatie van het zwakke begrip bijvoorbeeld met foto's, pictogrammen, stappenschema's;
- vooral auditief is;
- die stimuleert tot meedoen zoals samen oefenen, opfrissen of trainen van basisvaardigheden;
- verkort is, zodat de leerling snel zelfstandig aan de slag kan.

opdrachten nodig

- die een eenvormige structuur vertonen;
- met extra leer- en oefenstof;
- met voorbeelden die stap voor stap zijn uitgewerkt;
- waarbij de leerling enkel de antwoorden hoeft in te vullen;

- waarvan de leerkracht weet dat de leerling ze goed begrijpt;
- die een oplossingsmethode aanbieden;
- die net binnen zijn beheersingsniveau liggen, zodat de nodige succeservaringen worden beleefd.

leeractiviteiten die

- aansluiten bij zijn interesses;
- een actief mondeling taalgebruik stimuleren;
- het overleg met anderen bevorderen.

ondersteuning nodig

- bij het maken van een oefening van begrijpend lezen en gebruikt hierbij voorleessoftware;
- bij het maken van rekenoefening en gebruikt hierbij schematische hulpmiddelen zoals kwadraatbeeld, getallenlijn.

(zie ook tabel met voorbeelden van mogelijke differentiërende, remediërende, compenserende of dispenserende maatregelen in BaO)

een klasseninrichting nodig die

- structuur biedt en duidelijk verwijst naar de activiteiten;
- de concentratie bevordert.

een speelplaats nodig waar

- duidelijke regels en afspraken gelden;
- specifieke ruimte is voorzien voor activiteiten en rust;
- het toezicht consequent reageert en een gelijkvormig systeem hanteert van straffen en belonen.

feedback nodig

- die snel komt (na enkele oefeningen);
- waarbij benadrukt wordt wat al wel goed gaat;

- waarbij de inzet wordt benadrukt.

groepsgenoten nodig

- bij wie hij kan aansluiten;
- die hem accepteren;
- die vragen om mee te spelen;
- met wie hij samenwerkend kan leren.

leerkrachten nodig die

- hem aanmoedigen na de eerste oefeningen;
- zorgen voor regelmatige communicatie met de ouders;
- voldoende differentiëren, zodat de leerling op zijn niveau vooruitgang maakt;
- het beloningssysteem in de klas duidelijk en consequent hanteren;
- bereid zijn om te differentiëren binnen het beloningssysteem ;
- concrete doelen formuleren op korte en lange termijn.

ouders nodig die

- bereid zijn om de aanpak op school te bevestigen, ook al kunnen thuis andere regels gelden;
- i.v.m. schoolse prestaties geen hogere eisen stellen dan de school;
- de emotionele steun kunnen bieden waarvoor er in de onderwijssituatie niet steeds voldoende ruimte is;
- ervoor zorgen dat hij op tijd gaat slapen.

Enkele voorbeelden van ondersteuningsbehoeften van leerkrachten:

Als leraar wil ik bereiken dat ... (doel).

Zelf doe ik al ....

Verder heb ik nodig:

- attitude/houding die ...
- kennis/begrip van ...
- vaardigheden om ...
- materialen waarmee ...
- 'meer handen in de klas' in de vorm van ...
- feedback op ...
- collega's, intern begeleider, mentor, zorgcoördinator of leidinggevende die ...
- observeren hoe collega ... lesgeeft aan ...
- coaching of co-teaching bij ...
- ouders die ...
- begeleider die ...

Enkele voorbeelden van ondersteuningsbehoeften van ouders

Als ouder wil ik bereiken dat... (doel).

Zelf kan ik al ...

Verder heb ik nodig:

- houding die ..
- uitleg over/inzicht in ...
- kennis/begrip van ...
- vaardigheden om ...
- mearaar, mentor, intern begeleider, zorgcoördinator of leidinggevende die ...
- gezins- of familieleden die ...
- andere kinderen die ...
- hulpverlener uit de jeugdhulp die...